

Slovo k povzbuzení na neděli 26. července 2026, na **17. neděli v mezidobí – A**
Biblická čtení: 1Král 3,5.7-12; Ž 119; Řím 8,28-30; Mt 13,44-52

Milé sestry, milí bratři,

v dnešním prvním čtení zazněla známá prosba krále Šalamouna o dar **moudrosti**, která dovede **rozeznat dobré od zlého**, Boží od ne-Božího. V evangeliu jsme pokračovali – již třetí neděli za sebou – v naslouchání sedmi **obrazům nebeského Božího království**, jak nám je zaznamenal evangelista Matouš. Spojíme-li obě čtení, pak **součástí moudrosti** je i rozeznání pravého **pokladu** ukrytého v poli, rozpoznání vzácné **perly**, nechání se zatáhnout, uchvátit **Boží sítí**. Pokud se totiž člověk dokáže **nadchnout**, uchvátit pro dobro, pro Boha, Krista, pro lidi, svět a ideály, má **naději**, že se chová moudře a že je v nebeském království. Uchvácení dobrými a Božími věcmi pomáhá člověku **nejen rozeznat** dobré od zlého, nýbrž mu nabízí i **sílu** o dobro usilovat, zla se varovat, proti němu bojovat, zadostiučinit je **dobrem**.

Zaměříme však dnes svou pozornost na čtení druhé, na úryvek z Pavlova Listu **Římanům**.

«Těm, kteří milují Boha, všechno napomáhá k dobrému» patří k těm sice **krásným**, ale zároveň **rozpaky** vzbuzujícím veršům. **V čem** nějaká obrovská **bolest** či brutální **utrpení** mohou napomáhat k dobrému?

Na tyto rozpaky teoretickou odpověď asi najít **nemůžeme**, protože některá utrpení, přinejmenším ne prvoplánovitě, opravdu smysl **nedávají**. A k dobru ani trochu **nepomáhají**. Spíše naopak. A tak musíme **respektovat**, že **ne každý** se s dnešním Pavlovým slovem dokáže ztotožnit. A to ani třeba ani ten, který se opravdu snaží milovat Boha a všechny jeho přítomnosti ve světě, který je milovníkem Boha.

Na druhou stranu ale platí, že jsou lidé, taktéž **milovníci Boha**, kteří **ve všem** – v dobrém i zlém, krásném i těžkém, radostném i bolestném, v sobě i v druhých lidech – dokáží nějak **Boha** nacházet, vnímat, že vše se děje s nějakým **smyslem**, třeba paradoxním a skrytým, neboť vše je **příležitostí** ke konání dobra, k pomoci, že **není místo** a situace, kde by s námi Bůh nebyl, že **není člověk**, ve kterém by Bůh nepřebýval. A že tedy není situace, v níž by nebylo možné vykonat **dobro**, aspoň nějaké. **Aniž** by **bolest a utrpení** byly jakkoli **bagatelizovány**.

Takoví milující Boha dokáží jako **prospívající k dobrému** vnímat paradoxně i to, když se v životě něco **pokazí**, když **oni** něco pokazí, dokonce i **hřích**, protože právě slabost a hřích, jak vyznává týž Pavel, jsou místy, kde se může projevit **Boží slitování a milosrdenství**. Hřích může vést k nápravě, obrácení a **zadostiučinění**. **Aniž** by **hřích**, a zejména **ubližení** z něj plynoucí byly jakkoli **relativizovány**.

Možná k tomu nás všechny chce Pavlovo slovo **povzbudit**...

Navíc když zkušenost, že **opravdu** vše může pomoci **k dobrému**, leckdy **sdělovali** i ti, kteří pro svou lásku k Bohu a jeho ideálům si museli projít velkými **zkouškami a utrpeními**. Právě v těchto situacích totiž zakusili **pravdivost** Pavlovy věty. Pamatuji se na jednoho úctyhodného františkánského kněze, pátera **Bernarda Říského**, který strávil řadu let v komunistickém kriminále, jak měl právě tento biblický verš rád a jak často ho citoval, snad nejčastěji ze všech. Vzhledem k jeho silnému životnímu příběhu ovšem zcela věrohodně.

Milovníkům Boha totiž toto milování **stačí**, už samo je pro ně **blažeností**, zdrojem útěchy a síly, i **navzdory** všemu ostatnímu těžkému. Milování Boha, lidí a světa je **formou** jejich života, životní volbou, volbou **dobra**.

Milování Boha je proto něco, o čem bychom měli jako **o dar i prosit**, ne nepodobně Šalamounovi, o čem bychom se měli zvláště **snažit**, co bychom jako drahocennou perlu měli **chránit**. Čím bychom se měli nechat **uchvátit**. Abychom zůstali ve všem, i v tom těžkém a bolestném, **dobrymi a laskavými**. Aspoň nějak, aspoň trochu.

Druhým velkým tématem dnešního krátkého úryvku z Listu Římanům je Boží vyvolení předem, předurčení, **predestinace**: «Neboť ty, které si napřed vyhlédl, ty také předurčil... ty, které předurčil, ty také povolal, a ty, které povolal, také ospravedlnil, a ty, které ospravedlnil, také uvedl do slávy». Což je jedno z **největších** a zároveň **nejtajemnějších** teologických témat vůbec, téma, které i v dějinách církve sehrálo svou nemalou roli: Proč jednomu **víra dána je** a jinému **dána není**? Proč **startovní čára do života** a předpoklady ke zdařilému a zbožnému životu jednoho se zdají být mnohem lepšími než někoho jiného? A kde je Boží všeobjímající spravedlnost, když víra a **spása** jsou **nezaslouženými** dary? Určil tedy Bůh jedny ke **spáse** a jiné k **zavržení**? Zemřel Kristus za **všechny**, či jen za **mnohé**? A tak dále.

Dějiny katolické teologie daly na tyto otázky sice celou řadu zajímavých a úctyhodných **pokusů o odpověď**. Zvláště takových, které rozlišily Boží **předurčení** ke spáse všech lidí a Boží **předzvědění** o svobodném rozhodnutí člověka, tedy i o zavržení některých. Církev ale nakonec **nenasha** na toto tajemství uspokojivou **odpověď**. A asi ani **nemůže** najít, Boží skutečnost je taková, jaká je. Když teologické spory o predestinaci na přelomu 16. a 17. století vrcholily, papež dokonce **zakázal** oběma znesvářeným stranám – jezuitské zdůrazňující úlohu lidské svobody a dominikánské akcentující Boží tajemný úrdek – tu druhou považovat za heretickou: obojí důraz je **možný** a řešení **tajemstvím**.

A tato **neřešitelnost** je vlastně **krásná**. Zvláště když ji **zobecníme**.

Je totiž dobré a osvobozující si uvědomit a přijmout za své, že **Bůh a jeho úradky** nám prostě také **zůstanou zahaleny**, zůstanou **tajemstvím**. Že **ne na všechno** Boží můžeme najít odpověď, že Božímu jednání a jeho záměrům **nikdy nemůžeme** beze zbytku rozumět. Že **nedokážeme** posoudit, jak to vlastně s Boží spravedlností a Božím milosrdenstvím je. Že **Bůh je prostě Bůh**, před jehož **majestátem** se máme leckdy jen pokorně **sklonit**. A tak dále. Podobné **neřešitelné** problémy ovšem nejsou něčím, co by víru v Boha činilo nelegitimní. Naopak, **k víře** bytostně **patří**, protože Bůh, i přes zjevení a vtělení, je především **tajemstvím**. Kdybychom mohli všemu Božímu porozumět, Bůh už by pro nás nebyl Bohem. Člověk má být proto **vděčný** za **dar víry v Boha a Krista**. Že ho má, že ho bez zásluh dostal, že byl k němu **předurčen**, chceme-li. Ovšem **bez** jakéhokoli pocitu elitářství či nadřazenosti, to by dar opravdové víry mohl také snadno **ztratit**. A asi i bez úvah, jak to je se spásou ostatních, zvláště těch, kterým víra bez jejich zavinění dána nebyla. To je **věcí Boha**.

I to vše snad můžeme chápat jako součást pravé **moudrosti**, té, o kterou žádal Hospodina král **Šalamoun**. Je to dar moudrosti, která odtuší **poklad, perlu a pravou síť** v následování Krista a dobra, která Boha všude **hledá** a vším si chce nechat napomoci **k dobrému**. A pokorně se sklání před **Božím tajemstvím**.

A možná zkusme zakončit známou modlitbou, připisovanou sv. Františku Saleskému...

Bože, k tvému milování / žádný strach mě nedohání,
ani trestání tvé ruky, / ani hrozná v pekle muky.
Ctím tě pro tebe samého, / jemuž nic není rovného,
v moci, slávě, důstojnosti, / v dobrotě, lásce, moudrosti.
Jenom z lásky, bez odplaty, / protože dobrý a svatý,
miluji tebe srdečně / a chci milovati věčně.
Synu Boží, Jezu Kriste, / srdce mé ti patří jistě:
když tě na kříži spatřuji, / láskou tvou se zapaluji.
Kříž a krev tekoucí z tvých ran / učí, žeš lásky hodný Pán;
byť nebylo pekla, nebe, / přece bych miloval tebe.
Tebe, přemilý Ježíši, / Beránku Boží nejtišší,
jenžs pro nás ráčil umřít, / chci milovati a ctíti.

Amen.